

Landsbyggsnytt

Örebro kommun

#1
2025

Therese nya livsstil

Naturcenter drivs av ideella krafter

Pristagarna Sara och Anita

Föreningar i fyra vädersträck

ÖREBRO

Hallå där, Göran Dahlén...

Örebro kommuns näringslivsdirektör som till sommaren lämnar uppdraget efter drygt sju år.

– Jag slutar sista maj, men jag har sagt att jag kan vara lite flexibel. Det är världens roligaste jobb. Alla skulle prova någon gång. Det är både spännande och allmänbildande att jobba i framkant med näringslivet och med utvecklingsfrågor.

Vad har varit roligast under åren?

– Det har varit att träffa alla entreprenörer och företagare som inte bara vill driva företag utan tänker på samhällets bästa. Jag som har varit företagare tidigare tycker inte man ska skilja för mycket på det offentliga och det privata, utan jag tror på ett nära samarbete för att lyckas med samhällsutveckling. Många företagare har fantastiska idéer om hur Örebro ska fungera. En annan rolig sak är att jag har myntat ett begrepp, en sorts ”affärsidé” för kommunen, att vi ”ska vara bra på att vara kommun”. Att vi gör det som företagarna förväntar sig av en kommun, och dessutom gör det riktigt bra. Det är inte näringslivsenheten som skapar detta, utan hela kommunen genom att vara riktigt framåt i att leverera bra skola, omsorg, stadsbyggnad – mark, miljö och infrastruktur, kultur och fritid med mera.

Blev åren som du hade tänkt dig?

– Ja verkligen, jag tog jobbet för att jag gillar Örebro och nu gillar jag Örebro ännu mer. Jag har lagt mycket tid på att träffa företag och det har varit extra kul att på senare tid träffa företag på landsbygden och industriföretag, som jag inte hade förväntat mig att träffa så mycket. De är lite av en doldis. Jag har jobbat med bilden av en stark Örebro-region och ibland har jag funderat på om jag har tänkt för mycket det regionala och för lite på kommunen, men har landat i att det har varit smart. Företagen tänker inte på kommungränserna och det har också gjort det naturligt att jobba med landsbygdsfrågor. Det finns ingen skarp gräns mellan stad och land och det är bara konstigt att skilja på det. Jag har alltid tänkt regionalt och att landsbygden är en del av hela Örebro. En del frågor är kanske mer kritiska

Göran Dahlén
Örebro kommun
Foto: Magnus Wahman

för landsbygden, men jag tror ändå inte på att dela upp. Det är företagaren som är det intressanta.

Vad med Örebros landsbygd har överraskat dig?

– På senare tid har vi haft mer kontakt med den gröna näringen. Bilden av den gröna näringen är föråldrad, det är inte ”bara lantbruk” utan högteknologiskt och kunskapsintensivt och jag blir imponerad av de som tar vara på forskning, investerar i den senaste tekniken och utvecklar

med hållbarhetsfokus. Det är hatten av till den nya generationens gröna näringar.

Några speciella landsbygdsatsningar som du vill lyfta?

– Landsbygdspriset är verkligen speciellt och roligt. Utdelningen har blivit en högtid för mig. Det handlar inte bara om att dela ut ett pris utan det är ett frände av entreprenörer och individer som gjort skillnad. Man ska fira – då vet man att det har hänt något! Extra roligt är det unga landsbygdspriset till företagare under 30 år, som kan ha jättestor nytta av att synas. Det är otroligt viktigt och jag hoppas att priset fortsätter att delas ut framöver. Något annat kul är de företagsbudgetar vi kan erbjuda för företagarföreningarna på landsbygden. Det handlar om att vi ska stötta det de tycker är viktigt och att de själva bestämmer vad pengarna ska gå till. Det har tagit ett tag att få i gång detta men nu har företagarföreningar runt om i Örebro startat flera projekt och det känns riktigt bra.

Till sist, vad ska du göra när du har slutat?

– Jag kommer att återvända till företagandet. Sen ska jag äntligen få tid att ägna mig åt min bilhobby, damma av min racinglicens och kanske tävla inom historic racing. Jag har även lite fastigheter i kulturmiljö som behöver byggnadsvård. Och så en äppelodling för säkerhets skull. Jag är nog i grunden en entreprenör så jag kommer inte att vara sysslolös! ■

Landsbygdsnytt #1 2025

Ansvarig utgivare: Lena Norström, 019-21 20 42

Distribution: Citymail, 0771-40 60 40

Nästa nummer kommer i juni 2025.

Har du synpunkter eller tips? Kontakta oss: landsbygdsnytt@orebro.se

Produktion: Clearberry AB – info@clearberry.se

Text och foto: Maria Eremo

Text, foto och form: Anders Jakobson

Landsbygdsnytt är en informationstidning som ges ut av Örebro kommun. Syftet är att vara en kanal för information från kommunen som berör landsbygderna i Örebro kommun. Tidningen är också ett sätt att informera om Örebro kommuns strategiska arbete med landsbygdsfrågor, upplysa om tillgängliga bidrag för landsbygdsutveckling och berätta positiva och inspirerande historier från vår landsbygd. Det är inte möjligt att annonsera i tidningen och vi skriver heller inte artiklar i syfte att göra reklam eller favorisera till exempel företag. Tidigare utgåvor av Landsbygdsnytt finns att läsa i pdf-format på orebro.se/landsbygdsutveckling

Facebookgruppen som sprider glädje

Det var när Kattis Lennvall från Vintrosa besökte en småskalig producent och insåg att de hade svårt att nå ut på marknaden som hon gick raka vägen hem och skapade gruppen "En levande landsbygd i Örebro län".

– Jag hade själv problem att hitta de andra aktörerna utöver de allra största och aktörerna hade i sin tur svårt att nå ut. Med Facebookgruppen hoppades jag på en ny mötesplats där aktörerna kan nå ut och annonsera om de har öppet, om de har något speciellt i lager eller ska arrangera ett event. Kunderna kan gå in i gruppen och se om aktörerna har öppet, få inspiration och så vidare, säger Kattis som själv vill stötta den lokala landsbygden.

Det här var hösten 2020 och covid-19 härjade som allra mest. Det gjorde att Kattis kände att gruppen låg extra rätt i tiden.

– Vi kunde inte samlas på vanligt vis på caféer, restauranger och konserter och många letade sig ut till mindre ställen, ut i friska luften. Det var helt rätt att försöka sammanföra kunder och besökare med aktörer. Dessutom verkade det finnas ett sug, att många av oss ville handla lokalproducerat, åka på helgutflykter till gårdsbutiker och loppisar.

Kattis är uppvuxen i en liten ort och har varit engagerad i föreningslivet

och hembygdsgården hemmavid. Hennes övertygelse är att om vi ska ha hembygdsgårdar och liknande måste vi ha besökare, annars kommer de att läggas ner.

– Jag är själv inte intresserad av att köpa exempelvis kött från storskalig produktion, jag vill ha bra djurvård. Jag har letat lokala producenter. Och det har jag hittat.

Kattis har fått mycket positiv feedback från aktörerna.

– Det är ett jättebra sätt för dem att nå ut. Jag hoppas att det jag gör åtminstone bidrar lite grann för att få en levande och aktiv landsbygd. Jag tror på småskalig produktion av all typ av livsmedel och det kan jag nå om jag vänder mig mot närområdets produktion.

Det är nästan uteslutande aktörer som annonserar om sina event, men Kattis skulle gärna se att fler privatpersoner tipsar och frågar.

– Det kan vara att du själv har besökt guldkorn du vill tipsa vidare

Kattis Lennvall
Foto: Privat

om eller fråga om du söker specifika produkter. Det blir positiv reklam i gruppen. Det vore jätteviktigt om du vill dela med dig av bilder och omdöme från ditt besök. Det ökar dels gruppens aktivitet, dels marknadsföringen av aktörerna.

Det har sedan start varit god stämning i gruppen och inte en enda otrevlighet. Det betyder att Kattis som är admin inte har haft speciellt mycket att göra.

– Det känns som att det är en mötesplats där båda parter är positivt inställda. Jag hoppas att så många aktörer som möjligt i länet går med i gruppen och aktivt annonserar och att privatpersoner och konsumenter kan skriva lite mer i gruppen om vilka de har besökt och om sina upplevelser. Jag tänker att det kan ge ringar på vattnet och fler kan inspireras att använda sig av de lokala företagen. ■

Sök på "En levande landsbygd i Örebro län" på Facebook så hittar du gruppen.

Sara vill få fler att upptäcka second hand

2024 års vinnare av Stora Landsbygdspriset heter Sara Wingsköld och är personen bakom uppskattade Lilla grodans loppis & café i Östernärke. Landsbygdsnytt har besökt verksamheten och är så klart nyfikna på vad prispengarna ska gå till.

Men först måste vi reda ut varför Sara valde företagsnamnet.

– Min mormor har alltid kallat mig för Lilla grodan från att jag var liten. När jag skulle öppna loppisen sa min man att det var självklart vad den skulle heta. Och så fick det bli, det kändes lite udda och stack ut, säger Sara.

Månaderna efter att Landsbygdspriset delades ut har flera hört av sig och gratulerat och sagt att Sara är en välförtjänt vinnare.

– Det är kul när andra tycker det. För mig känns det fortfarande överkligt, det är ett stort och fint pris att få.

Några nya kunder har allt hittat till Bärsta där Sara både bor och driver sitt företag, men årets säsong drar inte i gång ordentligt förrän i slutet av april. Medan loppisen har stängt har gårdshandeln med självbetjäning alltid öppet och Sara lovar att även årets öppning ska bli lite extra.

– Då brukar det vara mycket folk,

välfyllt på hyllorna och foodtruck på gårdsplanen. En marknadskänsla helt enkelt. Jag vill gärna gynna andra företagare.

Nytt för i år är att Sara vill anställa två personer för att kunna ha öppet fler dagar i veckan under säsong. För Sara själv räcker det att arbeta sex dagar i veckan.

– Det är inte som att jag inte har att göra. Under vinterhalvåret tror många att jag är ledig, men det är långt ifrån sanningen. Det finns massor att ta tag i även då.

Dessutom har Sara öppnat en filial i Odensbacken och dörrarna slog upp i november förra året. Lilla grodans klädkammare som butiken heter har redan en del kunder.

– Alla har däremot inte förstått att vi faktiskt har öppnat, men det har vi, garanterar Sara.

Inte nog med prisutdelning och filial i slutet av 2024, Sara medverkade även i kommunens satsning ”Öround”.

På sommaren är kaféet ett uppskattat inslag för besökarna.
FOTO: PRIVAT

En cirkulär popupbutik på Krämarens under några veckor där flera verksamheter med återbruk i fokus samlades.

– Det konceptet vill några av oss ta och göra igen. Det var roligt att få folk att förstå vad second hand faktiskt är. Jag ser en skillnad i folks inställning i dag jämfört med när jag startade.

Sara berättar att då skulle allt vara billigt, men i dag vill många kunder i stället ha hållbarhet.

– Nu är det inte längre någon idé att hänga ut kläder med fläckar, det är ingen som köper det. Jag är hård i gallringen, det ska kännas fint och

fräsch. De flesta har förstått att saker de lämnar in till mig ska vara hela och rena för att platsa.

För det är försäljning på kommission som är vanligast hos Sara. Sara gör allt jobb och kunden får 40 procent av försäljningspriset.

– Sedan betalar jag skatt på min förtjänst, i slutändan får jag och kunden lika mycket. Men de slipper göra jobbet.

För det är mycket jobb bakom, från inlämning tills att varan är såld och kan bokföras. För en tid sedan tog Sara beslut om att inte sälja varor från Temu och Shein något mer. Kinesiska fabriker där det har konstaterats höga halter av gift i varorna.

– Det är plastigt och ingen kvalitet på kläderna. Jag vill heller inte vara en orsak till att sprida gifter vidare.

Utöver att Sara vill få allt fler att välja second hand engagerar hon sig även i olika insamlingar.

– Det handlar inte om några galna belopp, men jag har heller inga galna belopp över. Så länge jag kan ge mina barn mat och betala mina räkningar vill jag hjälpa. Mitt mantra har alltid varit att ingen kan göra allt, men alla kan göra något.

Lilla grodans loppis & café är Saras

hjärtebarn och hon lägger ner hela sin själ i företaget. Därför kan tråkiga kommentarer ta väldigt hårt.

– Det är klart att jag tar illa vid mig om någon är negativ. Men så länge jag följer min magkänsla så får jag helt enkelt köra på det.

Att driva företag på landsbygden innebär en utmaning i att få kunderna att hitta hit och därför försöker Sara hela tiden vara på tårna i sociala medier.

– Det är ett måste, så att kunderna ser att jag finns kvar. Jag har mest kunder från Örebro och närområdet

men också kunder som åker ända från Hällefors, Vingåker och Hallsberg och de flesta hittar hit genom Facebook.

Och prispengarna, vad kommer du att göra för dem?

– Åh, jag vet faktiskt inte än. Jag har fått in flera bra förslag, men jag vill att det ska kännas självklart för mig. Jag tänkte först att de skulle gå till att installera en toalett, men då sa mamma att det var för tråkigt. Haha! En toalett blir det ändå, men inte för prispengarna. ■

Under vinterhalvåret blir det mycket administrativt arbete för Sara.

Sakerna som säljs är noga utvalda och i bra skick.

Välbesökt julmarknad hos Lilla grodans.
FOTO: PRIVAT

Ett viktigt nätverk för föreningar på Örebro landsbygd

Hos Örebro föreningsråd finns en specifik landsbygdsgrupp för alla föreningar på Örebro landsbygd. Syftet med gruppen är att ge extra möjligheter till föreningar utanför centrala Örebro.

Initiativet till gruppen togs av Örebro föreningsråds sekreterare Johan Svanberg och dåvarande ordförande Helena Astvald strax efter pandemi-åren.

– Mycket av vår verksamhet är kopplat till själva staden Örebro och det har varit svårt för oss att nå ut till andra föreningar. Vi har välkomnat dem till oss på Föreningarnas hus, men det har varit svårt att få dem att komma. Därför bildade vi detta nätverk för att nå ut till föreningar på landsbygden, säger Johan Svanberg.

Målet har alltid varit att ta in synpunkter och värderingar från landsbygdens föreningar för att arbeta vidare med.

– Vi valde konceptet att åka ut till landsbygdsområdena. Vi har haft hjälp av en lokal person som har kunnat bistå oss och som har varit med och planerat för en gemensam träff. Vi har för en kväll varit på plats tillsammans med kommunala tjänstemän, eftersom det har funnits en efterfrågan att möta dem sedan Landsbygdsnämnden ersattes av en delegation.

Tanken med satsningen har hela tiden varit att samla olika föreningar, få till en bra kväll och utbyta tankar. Mottagandet har varit varmt även om Johan gärna hade sett fler medverkande under kvällarna.

Johan Svanberg
Foto: Privat

Örebro Föreningsråd

- En paraplyorganisation för föreningslivet i Örebro kommun, med över 257 medlemsföreningar.
- Erbjuder rådgivning och stöd till lokala föreningar inom Örebro kommun.
- Driver Föreningarnas hus i Örebro, som erbjuder:
 - Föreningslokaler
 - Mötesrum
 - Utbildning och rådgivning
 - Ett mysigt kafé

För mer information om landsbygdsgruppen, mejla: sekreterare@orebroforeningsrad.se

– Vi har varit i Odensbacken, Stora Mellösa, Glanshammar och Latorp och vi vill underlätta för samverkan mellan föreningar. Det finns liknande behov hos många föreningar och då är det bra att jobba tillsammans.

Satsningen under 2025 ser däremot lite annorlunda ut. I stället för att bjuda in till en specifik kväll har Örebro föreningsråd bestämt sig för att besöka föreningarnas årsmöten.

– Då blir det inte en extra kväll för dem och vi kan komma och både informera och ta del av deras synpunkter. Sedan får vi utvärdera arbetssättet och se hur vi fortsätter. Vi prövar oss fram i hur vi bäst når föreningarna.

För Örebro föreningsråd är det viktigt att få in perspektiv från landsbygdens föreningar. Men också att nå ut till dem då förutsättningarna jämfört med föreningar i centrala Örebro ser olika ut.

– Ett exempel är att om en aktiv person flyttar kan det drabba en förening väldigt mycket. Hur kan vi hjälpa föreningar att få personer att vara aktiva i styrelser? Styrelseengagemang är en nedåtgående trend hos många föreningar i dag. Jag bor själv på landsbygden och ser på nära håll vad som behövs. ■

Hela Östernärkes Anita blev årets eldsjäl

Örebro föreningsråd delade i slutet av förra året ut "Årets Eldsjäl" till Anita Touronen i Östernärke, en av de aktiva bakom Tegelhuset och områdets nattvandringar.

– Jag blev jätteförvånad redan när de ringde och berättade att jag var nominerad. Bara det blev en chock och när jag sedan fick veta att jag skulle få priset blev jag jätteglad, det hade jag inte förväntat mig, säger Anita.

Delar av motiveringen lät så här:

"Anita är en eldsjäl som i alla år har jobbat ibärdigt för barn och unga på Tegelhuset och inte minst i sambället i Odensbacken. Anita har alltid arbetat för att kunna ge barn och ungdomar meningsfulla aktiviteter på fritiden... Hon har även varit mån om att samarbeta med olika föreningar, skolor samt andra aktörer i sambället. Anita har visat ett stort engagemang för EPA-ungdomar och startat nattvandringarna i Östernärke."

– Jag har inte fått någon liknande utmärkelse tidigare, även om alla vi på Tegelhuset har fått många klappar på axeln och fått höra att vi gör ett bra jobb. Jag har det med mig hemifrån. Man ska stötta dem som har det tufft

och svårt. Vi hade det själva knapert när vi var små, men man skulle dela med sig av det man hade.

När Anita flyttade till Östernärke på 80-talet fanns det ett stort engagemang i föreningar och hon beskriver att man nästan var tvungen att ställa upp för att föreningarna skulle finnas kvar.

– Ibland upplever jag att det är lättare i stan, att det bara rullar på. Jag kanske har helt fel i det jag säger, men jag upplever att landsbygden får stå tillbaka. Men man får inte glömma oss för vi behöver också stöd och hjälp. Vi har det tufft med att bussar och företag försvinner och vi vill ha aktiviteter på hemmaorten. Vi har bra idrottsföreningar, kyrkorna gör ett bra jobb och andra ideella föreningar, men allt bygger på volontärer och frivillig basis.

Tegelhuset som är Anitas hemma-borg och som i skrivande stund står

utan lokal har gjort oerhört mycket för Östernärke, det har Landsbygdsnytt lyft tidigare.

– Jag tycker att vi i Tegelhuset har gjort ett väldigt bra jobb, vi har slitit hårt under de tio år vi har funnits. Vi har sökt efter nya lokaler, men har inte hittat en som är toppenbra. Vi har inte råd med allt för dyr hyra. Vi gör stor samhällsnytta och stöttar många olika grupper på flera olika vis. Vi har varit en mötesplats under alla dessa år. Med tanke på allt vi gör så borde det betyda väldigt mycket för bygden och kommunen.

I augusti fyller Anita 67 år och tänker gå i pension. Hur länge hon fortsätter att arbeta ideellt vet hon inte.

– Jag håller väl på så länge jag orkar. Att vara en eldsjäl betyder jättemycket, jag blir jätteglad när folk ser vad jag har gjort. Men hela styrelsen borde ha fått utmärkelsen, vi är eldsjälar allihop! ■

Tillsyn av avloppsanläggningar i Torsborg och Knarsta

Den 22 april hålls ett informationsmöte för alla boende med enskilt avlopp i Torsborg och Knarsta. Det är Miljöavdelningen på Örebro kommun som bjuder in till information och diskussion.

– Miljöavdelningen kommer att genomföra tillsyn av enskilda avloppsanläggningar i Torsborg och Knarsta under 2025, eftersom det inte längre är aktuellt med kommunalt vatten och avlopp inom närtid enligt den nya vattentjänstplanen, säger Markus Behr, enhetschef på Miljöavdelningen i Örebro.

Med anledning av detta hålls ett informationsmöte **22 april kl 16.30-18 i Equmeniakyrkan i Torsborg**. Knarsta och Torsborg är inkluderade i den nya vattentjänstplanen, men planeras förses med kommunalt vatten och avlopp först efter 2035. Miljöavdelningen ser därför ett behov av att ställa krav på avloppen i dessa områden.

– Det finns hälsoskyddsrelaterade utmaningar, särskilt i Torsborg där fastigheter ligger tätt och det finns risker med icke fungerande anläggningar nära enskilda vattentäkter. Närheten till Hjälmarens gör det också viktigt att kontrollera och eventuellt åtgärda avloppen ur ett miljöperspektiv. Örebro kommun har arbetat med

avloppsinventeringen under många år och närmar sig nu en punkt där de flesta områden är kontrollerade och avlopp med bristande funktion är åtgärdade.

– Vi har en del områden som funnits med i utbyggnadsplaner där vi behöver gå tillbaka och gå igenom de som vi tidigare inte har tagit med i tillsynen. Vi har även arbete kvar att göra i södra delarna av kommunen runt Sottern, och där började vi att göra tillsyn under februari i år.

Fastighetsägare har ett eget ansvar att se till att deras avloppsanläggning fungerar och att eventuella brister åtgärdas.

Den vanligaste åtgärden är att byta det efterföljande reningssteget – det som kommer efter slamavskiljaren. Det är en stor investering, men något som ökar fastighetens värde, menar Markus.

Markus Behr,
Örebro kommun
Foto: Susanne Flink

– Man brukar uppskatta att en enskild avloppsanläggning har en livslängd på cirka 15-20 år, varför vi bedömer att det är motiverat att göra tillsyn och eventuellt ställa krav på utrustning och utbyte av de enskilda anläggningar som inte uppfyller dagens krav.

Vid informationsmötet i Equmeniakyrkan i Torsborg kommer miljö- och hälsoskyddsinspektörer från Miljöavdelningen på Örebro kommun samt representanter från Bygg- och miljönämnden i Örebro kommun att delta.

– Vi ser fram emot att träffa många och diskutera dessa viktiga frågor. Vårt arbete syftar till att förbättra både närmiljön och miljön ur ett större perspektiv. Vi hoppas att man ser att man kan bidra till detta genom att se till att man har en avloppsanläggning som fungerar ändamålsenligt och inte belastar omgivningen i onödan, avslutar Markus. ■

Tysslingens Naturcenter kämpar med ideella krafter

Drygt 13 kilometer väster om centrala Örebro hittar vi Tysslingens Naturcenter. En given plats för alla som vill se på svanar under våren, men också lika okänd för många örebroare. Nu ändrar vi på det: Följ med till Rännesta!

– Det här är porten till Kilsbergen, och ändå är det så många som inte vet om att vi finns och är verksamma året om, inte bara under svansäsongen, säger Lasse Borgström, eventansvarig och ideellt engagerad i över tio år.

Det är de ideella krafterna som får Tysslingens Naturcenter att rulla och möjligheten att vara i gång året om. Även om svanarna är det som drar flest besökare på kortast tid, så sjuder verksamheten av så mycket mer.
– Vi har föreläsningar, utställningar,

friluftsmuseum, kaféverksamhet, bokhandel, försäljning av fågelholkar och lokala hantverk som exempel, och mer ska det bli, säger Larz Lundberg, ordförande i stiftelsen Naturens teater som är de som driver naturcentret.

Just fågelholkar är Tysslingens Naturcenter stora på och det finns flera olika sorter som passar allt från småfåglar till rovfåglar och fladdermöss. Mats Ericsson snygger till i holkledet.

"Porten till Kilsbergen"

- Lasse Borgström

I år firar man dessutom 25-årsjubileum och det ska naturligtvis uppmärksammas under varmare månader.

– Det kanske får bli med kolbullar. Det blev riktigt populärt här under förra året då vi till och med byggde ett grillhus där vi kan steka kolbullar, hamburgare och kory, säger Mats Ericsson, verksamhetsledare och kolbullemästare.

– Vi vill instifta kolbullens dag och vi vill bli kolbullens centrum, fortsätter han.

I kaféet turas ett gäng damer om att servera och baka. Helny Olsson är förste svanräknare tillsammans med Mats och när hon inte räknar svanar

bakar hon uppskattade mandelkubbar.

– Förra året började vi med mer hembakt och det har verkligen blivit populärt, säger Helny.

Den här dagen hittar vi Carin Nilsson och Berit Doverud Karlsson bakom kafédiskan.

– Jag har arbetat ideellt i flera år, även mina barn har sommarjobbat här när det begav sig. Det är trevligt att träffa folk och att vara nära naturen, säger Carin.

– Vi vet att behovet finns och det känns bra att hjälpa till, fyller Berit i.

Tysslingens Naturcenter har dock samma utmaningar som många andra föreningar och stiftelser: att få fler att engagera sig.

– Vi vill hela tiden utvecklas och öka och vi måste få hit fler besökare. Tack vare volontärer, vårt eget intresse och en aktiv styrelse kan vi göra så

mycket som vi gör, men vi slåss hela tiden mot röda siffror i ekonomin, säger Larz.

Viljan och visionerna är det inget fel på, men allt kostar att genomföra och gänget arbetar ständigt för att få verksamheten att gå med plus för att kunna utveckla ännu mer.

– Vi har sökt pengar från Leader för att kunna snygga till här ute med blommor och grönsaksodling och blivit beviljade. Vi skulle gärna önska ett driftbidrag, för vi gör väldigt mycket för regionen, säger Larz.

Nu vill de få hit barnfamiljerna och planerna för att locka dem är många.

– Vi vill återuppbygga vår labyrint som var så populär förr om åren, barnen älskade den. Vi lovar att hämta ut de som är kvar när hösten kommer, säger Lasse och skrattar.

Och det är ett glatt gäng med

Det finns alltid fotoutställning att ta del av i rummet som långt tillbaka i tiden var ett stall. Flera olika hantverkare samsas om att sälja sina alster hos Tysslingens Naturcenter.

Carin Nilsson och Berit Doverud Karlsson har under många år engagerat sig i verksamheten och serverar gärna i kaféet. Under 2024 byggdes ett grillhus där kolbullar, hamburgare och korv serveras.

framtidstro som vill så mycket. Därför uppmanar de andra aktörer att kontakta dem för samarbeten.

– Till exempel har vi haft arrangemang tillsammans med olika föreningar som Hopajola, Närkes Ornitologiska Förening och Svenska Turistföreningen. Vi ser gärna olika former av samarbeten som kan gynna båda parter, säger Larz.

Med 15-20 000 besökare per år är Tysslingens Naturcenter en plats att

räkna med och många av besökarna kommer långt bortifrån och många är det som uppskattar ställplatsen som har blivit känd i husbilskreter tack vare lugnet och den fina utsikten.

– Vi har besökare här från bland annat Asien, Spanien och Italien. Ibland tror jag att vi är mer kända utomlands än av örebroarna, säger Larz.

Och så var det grejen med alla fågelholkar som syns lite överallt i

lokalerna och framför allt på väggarna utomhus.

– Min vision är att vi ska bli Mellansveriges fågelholkscentrum. Vi har egen tillverkning av fågelholkar och Projekt tornfalk i Arboga förser oss med specialholkar. Vi säljer bra med dem, vi levererar bland annat till kommunen, säger Lasse. ■

Vill du komma i kontakt med Tysslingens Naturcenter skriver du till:
info@tysslingen.nu

Lasse, Helny, Mats och Larz.

Dialog om översiktsplanen i Östernärke

Just nu pågår drop-in-möten som ger Örebro kommuns invånare möjlighet att prata om förslaget till ny översiktsplan.

Politiker och tjänstepersoner bakom förslaget fanns på plats i Odenskolan, Odensbacken, en kväll i början av mars.

– Vi hade hoppats på större uppslutning, men är tacksamma över de synpunkter vi fick in. Det är alltid svårt att få ett stort engagemang så här tidigt i planeringsprocessen, det ligger långt fram i tiden och upplevs som lite för abstrakt för att det ska engagera. De flesta är lite mer här och nu i sin vardag. Men det är tydligt att de som bor i Östernärke vill se utveckling i sin bygd, och det ligger ju helt i linje med vad vi också vill, säger Anna Jönsson, enhetschef Översiktlig planering. ■

Peter Sundström är planeringsingenjör och en av två projektledare för kommunens översiktsplan. Här visar han Donald och Lisbeth Carlsson området vid Sandvad sportstuga som paret är engagerade i.

– Vi vill värna om den och det får fortsätta att vara ett friluftsområde. Peter var absolut behjälplig, säger Donald.

Paret berättar att föreningen Sandvads sportstugeförening just nu håller på att byta lampor i elljusspåret efter att ha bytt ut alla stolpar.

– Det är viktigt att det får finnas kvar, det är det enda bra motionsspår vi har. Många skolbarn är också i området, säger Lisbeth.

Området är utpekad som förslag för

vindkraftspark och på grund av det tog Lisbeth och Donald chansen att

komma till Odenskolan och göra sina röster hörda. ■

Ingegerd Oberg bor i Stora Mellösa och har bott i Östernärke i 50 år. En engagerad person som hållit på med den här typen av frågor i hela sitt liv.

– Vi är några som vill lämna samrådssynpunkter kring vattnet. Vi önskar också att vårt område fanns med bättre beskrivet i översiktsplanen.

Ingegerd är engagerad i Fritidsbanken i Östernärke och pratar kanotpaddling med Johan Nord från Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen.

– Det har varit intressanta diskussioner och bra dialog här i kväll, säger Ingegerd. ■

Dessa datum återstår där du har chans att tycka till:

Torsdag 3 april, kl 17–20,
Föreningarnas hus

Torsdag 10 april, kl 17–20,
Kvinnersta, skolmatsalen

Måndag 14 april, kl 14–18,
Örebro, Stortorget

Med datorn i handen står Anna Jönsson, enhetschef översiktlig planering, tillsammans med Karl Fredrik Leijonhufvud från Stora Mellösa. Landsbygdsnytt har tidigare skrivit om Karl Fredriks planer att bygga bostäder vid Sandåker, i närheten av Göksholms kvarn i Stora Mellösa.

– Jag hade inte hittat kartan, så nu visar Anna mig den, säger han och skrattar.

– Det är viktigt att Karl Fredrik och andra boende kommer hit och säger vad de tycker, vi vill ha deras synpunkter, säger Anna.

Diskussionen kring jordbruksmark kontra nya fastigheter, samt generationscykeln är ämnen som engagerar.

– Det är lite klen med besökare, men det brukar ta en översiktsplan innan du inser att du borde ha gått

hit. Jag vill till exempel att äldre ska kunna bo kvar här i Östernärke även

när de säljer sina hus, säger Karl Fredrik. ■

På Midgårdsvägen i Odensbacken bor Björn Ledin. Från sitt hem har han nära till allt, men vill gärna se en utveckling av hela Östernärke.

– Jag har tittat lite på förslaget för att se planerna kring utveckling av Odensbacken. Vi har nära till riksväg 52 och både ställplatser och industrihotell borde kunna vara något. Det är viktigt att kommunen kommer ut och informerar, men det är dålig uppslutning. Fler borde komma hit och engagera sig. Jag brinner för utveckling av hela Östernärke som är ett stort område. ■

Sedan 1992 har Markus Andersson bott i Östernärke och han är intresserad av vad som händer i området.

– Jag är politiskt aktiv, men i kväll är jag här som boende i Östernärke. Jag har fått mycket bra information kring vindkraft och jag är intresserad av mobiliteten som har försvunnit. Jag funderar på hur det ska bli för mina barn när de växer upp, med bussar bland annat. Det är jättebra att kommunen kommer ut, det visar att de vill, men folk måste bli mer engagerade. ■

Beredskap på landsbygden: Så skiljer sig förutsättningarna

Alla hushåll har för en tid sedan fått broschyren "Om krisen eller kriget kommer". Viktig information till alla Sveriges invånare, men vad gäller för boende på landsbygden?

– Generellt så är det samma sak du behöver ha i din beredskap oavsett var du bor, men förutsättningarna ser givetvis olika ut, säger Stina Sjölin, beredskapsdirektör på Länsstyrelsen i Örebro län.

Varje individ bör läsa broschyren som har uppdaterats med flera checklistor och tydligare förberedelser som behövs för krig. Dessutom har delen om informationspåverkan och det digitala utvecklats.

– Digitala världen gör inte skillnad på stad och land. Vi behöver vara jättenoga med att vara källkritiska.

Men visst finns det skillnader i det verkliga livet om du bor i centrala Örebro jämfört med på en gård i exempelvis Glanshammar. Stina lyfter vikten av samarbete i vardagen.

– Fortsätt med det. All forskning visar på att det är en enorm styrka att hjälpa varandra. Att bygga nära och goda samarbeten med grannar och andra runt omkring.

Att bo på landsbygden behöver naturligtvis inte betyda att du bor på en gård. Du kan bo i en lägenhet med närhet till många andra, därför skiljer sig förutsättningarna mellan boende även på landsbygden. Andra fördelar med att bo på landsbygden om krisen eller kriget kommer är att man kan ha egen brunn och möjlighet till egen uppvärmning.

– Du måste hela tiden utgå från dina egna förutsättningar. Har du tillgång till eget vatten och kan elda har du en annan beredskap som du inte har om du bor i lägenhet. Du har även enklare med sanitet jämfört med att bo i stan. Men du måste hantera exempelvis snö på egen hand under en längre tid.

Hur ser det ut med skyddsrum på landsbygden?

– Skyddsrum finns framför allt i tätorter. Skydd av befolkning är ett helt system där skyddsrum är ett sätt att skydda. För landsbygden finns det generellt sett inte skyddsrum på det viset. Vi har väldigt hög nivå på antal skyddsrumspplatser jämfört med andra länder. Men planeringen har inte varit så att det ska vara det enda sättet.

Stina Sjölin,
Länsstyrelsen i Örebro län
Foto: Daniel Rönning

Skydda befolkningen görs på flera sätt. Planeringen för skyddsrum utgår från bland annat vilka områden som är svåra att utrymma. På landsbygden har man kanske delvis skyddade utrymmen själv, men man har också ett skydd av att man generellt sett inte är i direkt anslutning till det som kan angripas och som kan vara svårt att utrymma.

Allt näringsliv som finns på landsbygden i form av livsmedelsproduktion är också en jätteviktig beredskapsfråga.

– Det jobbas mycket på livsmedelsberedskap och att utveckla förutsättningarna för det. Det handlar både om att vi ska ha fortsatt inhemsk produktion och förutsättningen för det, men också hur vi kan upprätthålla verksamhet i kris och ytterst ett krig. De olika delarna av samhället är otroligt beroende av varandra i kris. ■

Drömmen om ett annat liv tog familjen till Glanshammar

I början av året flyttade hela familjen Molander Ward från Stora Mellösa till Glanshammar. Med sig tog de sitt lakritskafé och drömmarna om djur, gårdsbutik, festlokal och så småningom även ett bed and breakfast.

Här kommer gäster kunna fika och stifta bekantskap med gårdens djur när allt drar i gång. I april siktar familjen på att kunna hälsa fikasugna besökare välkomna.

Familjen består av Therese, hennes man Mattias och deras två döttrar, två och fem år gamla. För att förstå familjens val av livsstil behöver vi göra en snabb återblick. Therese är från Stockholm och Mattias från Örebro. Tack vare gemensamma vänner blev det kärlek och paret bodde under många år tillsammans på Östermalm i Stockholm. När första dottern hade fötts blev längtan till ett annat boende stor. Familjen flyttade till radhus i Haninge i april 2019.

– Sedan insåg vi att det vore skönt med familjen nära och då min svärmor finns i Örebro och min pappa i Arboga kändes Närke rätt. Jag hittade huset i Stora Mellösa och blev förälskad. Min man vägrade att följa med så långt utanför stadskärnan, men när han till slut gjorde det blev hans kommentar: ”det här är vårt hus”, säger Therese.

I fyra års tid bodde familjen i Stora Mellösa och de trivdes bra. Dock hade deras intressen börjat kräva mer plats och de hade under en längre tid tittat efter fastigheter som hade ett bra boningshus, stabil internetuppkoppling, lada och möjlighet till djurhållning. När Norra Eldvalla i Glanshammar dök upp på Hemnet föll allt på plats.

– Det ligger mitt i samhället, men är ändå på landet. Hemfjärden runt passerar precis utanför och det är enkelt att svänga av till oss från E18. Dessutom är det närmare till Arboga och Stockholm.

Den gamla logen är enligt Therese given för framtida bröllopfester och familjen som vill vara självförsörjande till åtminstone 80 procent tvekade aldrig.

– Vi är på en resa. Jag var helvegetarian när vi bodde i Stockholm och var orolig över att flytta från saluhallarna. Hur skulle vi nu få tag på fina råvaror?

Therese som i dag äter kött ler åt sina egna ord och fortsätter:

– Det blev som en aha-upplevelse för mig, hur nära vi nu har till bra råvaror.

Det brinnande intresset för mat är en stor grund till att familjen har tänkt om. Från karriärer innanför tullarna i Stockholm till att städa i kaninernas spiltor i minus tjugograd.

– Det hände något i mig när vi fick barn. Jag vill kunna ta hand om dem om något händer, ha en krisberedskap. Vi vill vara en del av samhället och lära känna våra grannar. Jag tror att man som människa lätt hamnar här om man vill ha det som vi.

Närheten till maten ger en mindre klimatpåverkan och att äta efter säsong genomsyrar inte

bara familjens privata livsmedelskonsumtion, utan kommer också att märkas tydligt i den planerade gårdsbutik och lakritskaféet.

– Själv gillade jag inte lakrits förut, men min pappa och svärmor gör. Jag är utbildad konditor och när jag insåg att det som kallades hantverkslakrits ändå innehöll sådant som inte skulle behövas började jag att koka egen lakrits.

Ett helt vanligt förfarande när det

Klassiska småkakor med en lakritsbit när Therese har stått i köket.

Foto: Therese Molander Ward

kommer till Therese, något som snabbt blir tydligt i samtalet.

– Jag vill veta var maten kommer ifrån. Jag kokar egen lakrits av honung från Närke, rålakrits från Italien och petkusråg från Jannelunds gård i Mullhyttan. När jag började diskutera jag och min man varför det inte fanns något lakritskafé. ”Du får starta ett”, blev hans svar.

Under några tillfällen i maj förra året blev det därför ett tillfälligt lakritskafé i trädgården i Stora Mellösa. Klassiska kakor som hallongrottor och dammsugare fick sig en touch av lakrits.

– Vanliga uppskattade grejer fast med lakrits. Tanken är att jag ska utveckla mer, men utmaningen ligger också i att hålla mig till närodlade ingredienser. För mig är det viktigt att använda närproducerade och rena produkter, det är fokus.

Therese vill se hur lakritskaféet tas emot och efterfrågan får styra öppetiderna. Gårdsbutiken kommer att ha öppet alla dagar i veckan och utbudet styrs även där av säsong.

– Vi har lagt upp hela vårt liv i säsong. Gården får stort fokus under sommaren och så kan jag arbeta mer

med min verksamhet som projektledare under vintermånaderna.

När Landsbygdsnytt är på besök är det en hel del kvar att få klart innan öppning, men Therese ser bara möjligheterna. Familjens boende ska fungera som verksamhet.

– Djuren finns och allt kommer eftersom. Allt vi gör är för att skapa bra förutsättningar för våra barn. Jag tror att många i min ålder längtar till ett enklare liv. Karriär lockar inte på samma sätt. Men hade något sagt att jag skulle leva det här livet för bara fem år sedan hade jag skrattat. ■

Ankorna på gården är främst till för att hålla efter sniglar, men blir nog även uppskattade av besökare.

Fyra föreningar vill samverka för att stärka Örebro landsbygd

Fyra föreningar. Fyra väderstreck.
Alla lika engagerade för Örebro landsbygd.
När önskan om att förena kvartetten uppstod var Landsbygdsnytt snabba att fixa en sammankomst.

Under åren med Landsbygdsnytt har det funnits företagarföreningar i alla väderstreck. Föreningsnamn har ändrats och ordförandeposter har skiftat – men på olika vis har det alltid funnits ett stort engagemang för landsbygden.

Under 2024 skedde större förändringar i två av väderstrecken och därför var en sammanföring av Samverkarna i Glanshammarsbygden, Samverkan för Östernärke, Tysslinge företagare och Samverkan Norra Örebro extra viktig. Vi träffas vid Naturens Hus för en fika och snabbt är samtalet i gång, trots att de flesta av dem träffas för första gången.

– Vi är väldigt imponerade av Tysslinge företagares upplägg i hur man kan driva en förening, säger Magnus Lagergren från Samverkan för Östernärke.

– Och vi vill gärna ha hjälp med konsten att söka bidrag som Östernärke är bra på, kontrar Björn Ingemarsson från Samverkarna i Glanshammarsbygden.

Samtalet runt bordet visar tydligt att de vill ungefär samma saker och framför allt vill alla fyra föreningar att Örebro kommuns landsbygd ska leva. Tankarna far runt och idéerna vad man kan göra tillsammans för att

stärka landsbygden är många. Att bjuda in varandra till respektive arrangemang och anordna gemensamma informationskvällar till exempel om hur man söker Leaderbidrag är några av dem.

– Jag ser så många saker vi kan samarbeta kring. Tänk om vi till exempel kunde göra lite som man har gjort på Österlen, där hela området använder sig av samma formgivning i sin marknadsföring. Att det blir tydligt att hela landsbygden hänger ihop, säger Matti Sigelid, från Samverkan Norra Örebro.

Matti fortsätter att bubbla av idéer om hur alla fyra kan gå ihop och

bjuda in föreläsare som är av det lite dyrare slaget, men att det vore möjligt om de gjorde det tillsammans.

– Jag ser ett jättevärde i att vi står enade i vår dialog med kommunen, fortsätter Matti.

– Ja, det kan vi tjäna på allihop, att vi knyter ihop våra respektive föreningar. Ingen blir gladare än jag om vi kan sammanföra oss med exempelvis marknadsföring, säger Björn.

Det står även klart att ett gemensamt årshjul skulle underlätta för alla, så att man slipper konkurrens om datum och i stället kan skicka besökare till varandra.

– Då kan vi sprida information om och till varandra. Finns det intresse från någon i Östernärke att besöka Tysslinge är det bara positivt, säger Magnus.

Att kommunen fortsätter att bevaka landsbygdsfrågor står högt upp på önskelistan.

– Vi hoppas att den nya näringslivsdirektören som tar över efter Göran Dahlén har lika stor förståelse för

landsbygden som han har haft, säger Magnus.

Matti lyfter behovet av att tänka konstruktivt för att stärka landsbygden genom att exempelvis arrangera kloka aktiviteter.

– Jag tror att vi kan göra riktade insatser utifrån vad som är viktigt, säger han.

– Vi behöver visa att vi finns, vi utanför 30-skytarna. Att det finns en landsbygd. De som vet om att vi finns hittar även till oss, fyller Lasse från Tysslinge företagare i.

Den digitala närvaron finns hos alla fyra, men ser ut på lite olika vis. Tre föreningar har hemsidor, medan Östernärke i dagläget valt att satsa på närvaro via Facebook. De är rörande överens om att alla måste få göra på sitt vis, men att de trots olikheterna i vissa frågor kan hitta beröringspunkter där ett gemensamhetstänk kan vara positivt.

– Det finns inga samarbeten alls i dag, men efter denna träff ska vi boka ett datum för att snacka ihop

oss. Jag tror också att det finns ett mervärde i att vi visar att vi är välvilligt inställda till varandra, det skickar en varm signal till alla, säger Matti.

– Ett samarbete kan alla tjäna på, säger Björn.

– Det är viktigt med en bra och enad relation där vi kan lära av varandra, fyller Magnus i.

Det är inte fyra individer som bara vill ha. Det här är fyra företagarföreningar som arbetar för att Örebro landsbygd ska vara attraktiv, även fortsättningsvis.

– Vi jobbar för kommunen och landsbygden helt gratis, det är en väldig förmån. Vi representerar hela landsbygden och skulle gärna se ett möte med kommunen två gånger per år, säger Matti.

– Det gäller att vi ger kommunen en bred kunskap om vår situation. Det gör vi bäst genom att få ut dem till landsbygden. Då finns vi sedan med som en naturlig aspekt när beslut ska tas, säger Magnus. ■

Lasse Borgström,
Tysslinge företagare

Björn Ingemarsson,
Samverkarna i
Glanshammarsbygden

Magnus Lagergren,
Samverkan för Östernärke

Matti Segelid,
Samverkan Norra Örebro

Notiser från landsbygden

Barn- och ungdoms-satsning i Kvinnersta

Dyltabruks Ryttarförening har blivit beviljade bidrag på 15 000 kronor från Örebro kommun. Under sju tillfällen mellan januari och april har barn och ungdomar fått testa på hoppning i Kvinnerstas ridhus. Föreningen skriver att målet är att få ett hopplag till allsvenskan 2025.

De två sista tillfällena är 6 april och 21 april. För mer information se Dyltabruks Ryttarförenings sida på Facebook. ■

Drop in-rådgivning för föreningar

I april kommer Kultur- och fritidsförvaltningen under tre dagar att informera och att hålla rådgivning kring föreningsbidrag och annat.

Oavsett vilken sorts förening du representerar eller om du önskar stöd i att starta en förening är du välkommen.

Handläggare från Föreningsstöd på Kultur- och fritidsförvaltningen finns på plats för att svara på frågor. De kan exempelvis visa hur bidrags- och bokningssystemet Interbook GO fungerar, svara på frågor om bidrag eller specifika ansökningar med mera. Ingen anmälan krävs och Kultur- och fritidsförvaltningen bjuder på fika.

Informationsmötena sker på Odenvallen i Odensbacken 3 april, på Skölvboslättens IP i Glanshammar 7 april och på Björkvallens IP i Latorp 10 april. Kultur- och fritidsförvaltningen finns på plats mellan klockan 15 och 18 vid varje tillfälle. ■

